

AAN-001-0014123

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May – 2016

Sanskrit : Paper-IX

(Sahitya Shastra) (Elective-II)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0014123

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના/Instruction :

દરેક પ્રશ્નના જવાબો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવાના રહેશે.

Write answers of all questions in main answer sheet.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરમાં ચાર વિકલ્પોમાંથી કોઈપણ એક વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો : ૨૦
- 1 Select any **one** answer out of **four** options and write : 20
- (૧) 'કાવ્યપ્રકાશ'ના રચયિતા કોણ છે ?
- (1) Who is the writer of Kavyaprakash ?
- (A) દંડી (B) મમ્મટ
- (C) ભામહી (D) વિશ્વનાથ
- (૨) ઈ.સ.ની કઈ સદી મમ્મટનો કાર્યકાળ મનાય છે ?
- (2) In which century Mammata was existed ?
- (A) પહેલી સદી (B) પાંચમી સદી
- (C) દસમી સદી (D) અગિયારમી સદી
- (૩) 'કાવ્યપ્રકાશ' કેટલા ઉલ્લાસોમાં વિભક્ત છે ?
- (3) In how many chapters Kavyaprakash is divided ?
- (A) ૪ (B) ૬
- (C) ૧૦ (D) ૮
- (૪) 'કાવ્યપ્રકાશ' કયા પ્રકારનો ગ્રંથ છે ?
- (4) Which type of the work Kavyaprakash is ?
- (A) કાવ્યશાસ્ત્રીય (B) સાહિત્યિક
- (C) પૌરાણિક (D) ઐતિહાસિક

- (૫) 'કાવ્યપ્રકાશ'ના દ્વિતીય ઉલ્લાસનું નામ શું છે ?
- (5) Give the name of the second chapter of Kavyaprakash ?
 (A) અર્થવ્યંજના નિર્ણય (B) શબ્દસ્વરૂપ નિર્ણય
 (C) અર્થસ્વરૂપ નિર્ણય (D) શબ્દાર્થસ્વરૂપ નિર્ણય
- (૬) લક્ષણાના કુલ કેટલા પ્રકારો છે ?
- (6) How many type of લક્ષણા is ?
 (A) ૩ (B) ૪
 (C) ૫ (D) ૬
- (૭) 'અર્થાલંકાર નિર્ણય' કાવ્ય પ્રકાશના કયા ઉલ્લાસનું નામ છે ?
- (7) અર્થાલંકારનિર્ણય: which chapter of Kavyaprakash this title is ?
 (A) પહેલા (B) બીજા
 (C) ત્રીજા (D) દસમા
- (૮) શબ્દશક્તિના કેટલા પ્રકારો છે ?
- (8) Give the type of શબ્દશક્તિ: ?
 (A) ૩ (B) ૪
 (C) ૫ (D) ૬
- (૯) તાત્પર્યશક્તિને કોણ સ્વીકારે છે ?
- (9) Who accepts the તાત્પર્યશક્તિ: ?
 (A) અન્વિતાભિધાનવાદીઓ (B) અભિહિતાન્વયવાદીઓ
 (C) સમાજવાદીઓ (D) ન્યાયવાદીઓ
- (૧૦) લક્ષણાના આધારભૂત શબ્દને શું કહેવાય ?
- (10) Which term is used for basic sense of લક્ષણા ?
 (A) વાચક (B) સંજ્ઞિક
 (C) લાક્ષણિક (D) વ્યંજક
- (૧૧) 'કાવ્યપ્રકાશ'ના ત્રીજા ઉલ્લાસનું નામ નીચેનામાંથી કયું છે ?
- (11) Which title is used the third chapter of Kavyaprakash among these given below ?
 (A) શબ્દનું સ્વરૂપ (B) અર્થનું સ્વરૂપ
 (C) શબ્દાર્થ સ્વરૂપ (D) અર્થની વ્યંજકતાનો નિર્ણય
- (૧૨) કારણો અખંડ હોય છતાં ફળ ન મળે તેને કયો અંલકાર કહેવાય ?
- (12) There is no result even though the reasons are there name the figure of speech according to the definition ?
 (A) વિભાવના (B) વિશેષોક્તિ
 (C) સમાસોક્તિ (D) વ્યાજસ્તુતિ

- (૧૩) વિશેષ અલંકાર કેટલા પ્રકારનો છે ?
 (13) How many types of the figure of speech 'વિશેષ' is ?
 (A) ૨ (B) ૩
 (C) ૪ (D) ૫
- (૧૪) મમ્મટ સંકેતવિષયક કયા વાદને માન્ય રાખે છે ?
 (14) Which kind of theory about Sanketa that Mammata accepts ?
 (A) વ્યક્તિવાદ (B) જાતિવાદ
 (C) અપોહવાદ (D) જાત્યાદિવાદ
- (૧૫) ક્વ સૂર્યપ્રભવો વંશઃ સાગરમ્ ॥ કયા અલંકારનું ઉદાહરણ છે ?
 (15) ક્વ સૂર્યપ્રભવો વંશઃ સાગરમ્ ॥ Which type of figure of speech is this ?
 (A) નિદર્શના (B) ઉપમા
 (C) સમાસોક્તિ (D) વ્યાજોક્તિ
- (૧૬) કાવ્યલિંગ અલંકારના કેટલા પ્રકારો છે ?
 (16) Give the types of the figure of speech કાવ્યલિંગ ?
 (A) ૨ (B) ૩
 (C) ૪ (D) ૬
- (૧૭) લક્ષણા પ્રવૃત્ત થવા માટેની કેટલી શરતો છે ?
 (17) How many conditions are there formulating લક્ષણા ?
 (A) ૩ (B) ૪
 (C) ૫ (D) ૬
- (૧૮) દસમા ઉલ્લાસમાં મુખ્ય કયો વિષય ચર્ચિત છે ?
 (18) Which subject is discussed in 10th chapter of Kavyaprakash ?
 (A) છંદ (B) અલંકાર
 (C) રસ (D) ઉદાહરણ
- (૧૯) ગૌણી લક્ષણાના કેટલા પ્રકારો છે ?
 (19) Give the types of ગૌણીલક્ષણા ?
 (A) ૨ (B) ૩
 (C) ૪ (D) ૫
- (૨૦) વાગ્દેવતાનો અવતાર કોણ મનાય છે ?
 (20) Who is considered as the incarnation of વાગ્દેવતા ?
 (A) મમ્મટ (B) દંડી
 (C) વિશ્વનાથ (D) આનંદવર્ધન

- २ संकेत विषयक विविध मतोनी यर्था करो. १०
 2 Discuss the संकेत. 10

अथवा/OR

- २ 'तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्' यर्था.
 2 Discuss 'तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्'.
 ३ 'आर्थीव्यञ्जना' पर सविस्तर नोंध लपो. १०
 3 Write detailed note of 'आर्थीव्यञ्जना'. 10

अथवा/OR

- ३ 'अभिधामूला व्यञ्जना' पर सविस्तर नोंध लपो.
 3 Write detailed note of 'अभिधामूला व्यञ्जना'.

- ४ (अ) नीयेनाभांथी कोठपण भे अलंकारो उदाहरण आपी समजावो : ८
 4 (A) Discuss any **two** figures of speech a with example : 8
 (१) विभावना
 (२) काव्यलिङ्गम्
 (३) व्याजस्तुतिः
 (४) समासोक्तिः

- (ब) नीयेनाभांथी कोठपण भे अलंकार समजावो : ८
 (B) Explain any **two** Alankars of the following : 8
 (१) कर्पूर इव दग्धोऽपि शक्तिमान् यो जने जने ।
 नमोस्त्ववार्यवीर्याय तस्मै मकरकेतवे ॥
 (२) क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चाल्पविषया मतिः ।
 तितीर्षुर्दुस्तरं मोहादुडुपेनास्मि सागरम् ॥
 (३) गुणानामेव दौरात्स्याद् धुरि धुर्यो नियुज्यते ।
 असंजातकिणस्कन्धः सुखं स्वपिति गौर्गलिः ॥
 (४) कुसुमितलताभिरहताप्यधत्तरुजमलिकुलैरदष्टापि ।
 परिवर्तते स्म नलिनीलहरीभिरलोलिताप्यधूर्णत सा ॥

- ५ नीयेनाभांथी कोठपण भे सविस्तर समजावो : १४
 5 Write critical notes on any **two** of the following : 14
 (१) वाच्य एव वाक्यार्थ इति अन्विताभिधानवादिनः ।
 (२) काकुर्ध्वनेर्विकारः ।
 (३) गौ शुक्लश्चलो डित्थः इत्यादौ चतुष्टयी शब्दानां प्रवृत्तिः इति महाभाष्यकारः ।
 (४) सर्वेषां प्रायशोऽर्थानां व्यञ्जकत्वमपीष्यते ।